

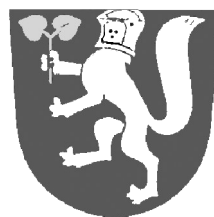
noviny Krakovan a Božce

číslo 56

září 2007

vydává OÚ Krakovany

cena 5 Kč

Obsah čísla

- 2 Slovo starosty
- 3 Zprávy zastupitelstva obce
- 4 Zahájení školního roku
- 4 Pohádkový maratón
- 5 SK Krakovany
- 6 Droga zvaná seriály
- 6 Vlaštovky
- 7 Podzim je tu
- 8 Zajímavé druhy motýlů v okolí
- 9 Recepty
- 10 Pozvánky

Podzim

František Hrubín

Padá listí, zlaté, rudé
je ho plná zahrada.
A co potom padat bude,
až to listí opadá?
Potom bude padat sníh,
co ho bude ve větvích,
co ho bude všude, všude,
jen to slunko bude rudé!

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

čas plyne neuvěřitelně rychle a s ním se nezdáritelně blíží „svatováclavské období“, ohlašující podzim a krakovanské posvícení. Posvícení je v posledním desetiletí spojeno i s vydáváním Novin Krakovan a Božce.

V tomto posvícenském vydání Vás chci seznámit se situací spojenou s výstavbou domovních vodovodních a kanalizačních přípojek v období „vládních úsporných balíčků“ a rovněž s připravovanou bytovou výstavbou v dolní části obce.

Nejprve k domovním vodovodním a kanalizačním přípojkám.

Vzhledem k „vládním úsporným opatřením“ se obci v letošním roce do této chvíle nepodařilo získat žádnou dotaci na dokončení infrastruktury v oblasti životního prostředí. Z tohoto důvodu rozhodlo zastupitelstvo obce, že v letošním roce bude prioritně řešena výstavba domovních vodovodních přípojek pro domácnosti, které nemají dostatek vody ve svých studních, nebo mají vodu naprosto neodpovídající hygienickým normám. Do této kategorie bylo zařazeno 57 domácností a poslední z nich budou napojeny na veřejný vodovod na přelomu srpna a září. Celkem má být na vodovod v Krakovanech napojeno 229 domácností a objektů občanské vybavenosti.

Z uvedeného je zřejmé, že v současné době je na vodovod napojena čtvrtina všech zájemců.

Přes shora uvedené skutečnosti vyjadřují někteří občané nespokojenost s tím, že nejsou po složení příspěvku za napojení na vodovod ve výši 6 000,- Kč připojeni ještě v letošním roce.

K tomuto problému několik vět na vysvětlenu. Zákon stanovuje, že veškeré domovní přípojky (plynové, vodovodní, kanalizační) jsou majetkem vlastníka nemovitosti od místa napojení na hlavní řád na ulici až po místo měřící odběr – v tomto případě vodoměr. Vzhledem k tomuto zákonnému ustanovení by měl vlastník nemovitosti uhradit celou domovní přípojku včetně její veřejné části umístěné v chodníku nebo v ulici. Jinak řečeno, obec mohla po vybudování vodovodu přenést veškeré náklady spojené s výstavbou vodovodních přípojek na občany. Zastupitelstvo obce však rozhodlo, že od občanů vybere pouze příspěvek na zhotovení vodovodní přípojky a ostatní náklady uhradí z rozpočtu obce. Na výstavbu 45-ti doposud zhotovených vodovodních přípojek vynaložila obec vedle příspěvku od občanů ze svého rozpočtu 656 280,- Kč.

Z uvedeného čísla je zřejmé, že obec nemůže vzhledem ke svým rozpočtovým možnostem dotovat v jednom kalendářním roce výstavbu všech 229-ti domovních vodovodních přípojek.

Obdobně dotuje obec výstavbu domovních kanalizačních přípojek, která je finančně ještě náročnější a občané hradí pouze manipulační poplatek za napojení na kanalizaci ve výši 2 000,- Kč.

Od domovních přípojek se krátce vrátím k dostavbě kanalizace v Krakovanech. Kanalizace není doposud zhotovena v úseku od kina ke škole, v ulici pod hřištěm, v ulici K lesu (od domu pana Tuhého k areálu kynologického klubu) a v ulici od kina k autobusovým zastávkám na křižovatce. Pokud se výrazně nezmění situace, máme reálnou šanci získat v příštím roce dotaci na výstavbu 390 m kanalizace v úseku od kina ke škole a v části ulice K lesu. Vybudováním výše uvedených kanalizačních řádů a domovních vodovodních a kanalizačních přípojek bude v Krakovanech dokončena výstavba infrastruktury v oblasti životního prostředí.

Rovněž na Božec obec nezapomněla. Projektovou dokumentaci vodovodu a kanalizace v Božci zpracovává společnost VODOS Kolín. Na stavebním úřadě v Týnci nad Labem máme nyní žádost o vydání územního rozhodnutí na stavbu vodovodu v Božci. Do konce letošního roku chceme získat stavební povolení na stavbu vodovodu a územní rozhodnutí na stavbu kanalizace v Božci. Rovněž ještě v letošním roce požádáme o dotaci na výstavbu vodovodu a kanalizace v Božci. Budeme žádat o dotaci z fondů EU ve výši 5 miliónu korun na vodovod a 10 miliónu korun na kanalizaci.

Jak rychle se nám podaří záměry v oblasti životního prostředí naplnit je přímo odvislé od získání výše uvedených dotací.

Od infrastruktury v oblasti životního prostředí přejdu nyní k připravované bytové výstavbě v dolní části obce.

Realitní společnost, která je investorem výstavby v současné době dokončuje projekt a do konce letošního roku chce mít vydané územní rozhodnutí a stavební povolení. Následně zahájí na pozemku za domem pana Vlastníka výstavbu inženýrských sítí a v létě příštího roku vlastní bytovou výstavbu. Na předmětném pozemku bude postaveno 52 bytů v řadových domech a 8 rodinných domů.

Zdůrazňuji, že na uvedenou výstavbu inženýrských sítí a bytů nepůjde z prostředků obce ani koruna. Po dokončení bytové výstavby by se mělo do obce přistěhovat cca 180 nových obyvatel. Uvedený nárůst obyvatel pomůže výrazně navýšit daňovou výtěžnost obce a zajistí dostatečný počet dětí pro mateřskou a základní školu. Nárůst oby-

vatel bude mít i příznivý dopad na místní podnikatelé a živnostníky.

Infrastruktura obce, až na mateřskou školu, kterou chceme rekonstruovat podobně jako základní školu, je na jejich příchod připravena již nyní.

Co říci závěrem.

Naplnění náročných investičních cílů bude přímo závislé na získání dotací a finanční stabilitě územních rozpočtů. Obě veličiny bohužel nemůžeme přímo ovlivnit. Rozhodně Vám mohu ale slíbit, že obec udělá pro naplnění stanovených cílů maximum možného.

Přeji Vám hezké „babí léto“ a hodně klidu a pohody. ❖

*Josef Polák
starosta obce*

Zprávy zastupitelstva obce

1) Obec uzavřela s panem Bohuslavem Tichým směnnou smlouvu. Směnná smlouva zarovnává hranice pozemku mezi výše jmenovaným a obcí. Jedná se o pozemky za bývalým sadem v Božci a domem pana Poklopa.

2) Finanční výbor obce provedl kontrolu hospodaření Základní a Mateřské školy Krakovany. Závažné nedostatky nebyly zjištěny, formální závady byly na místě odstraněny.

3) Ve dnech 1.6. – 3.6. 2007 zde byla návštěva z partnerské obce Mikulůvka, se kterou naše obec udržuje přátelské styky od roku 1997, ve kterém ji postihla velká povodeň. Pomohla jim i sbírka od našich občanů a finanční pomoc od našeho Obecního úřadu.

4) V rámci dětského dne pořádaly maminky z naší obce na koupališti akci „Pohádkový maratón“. Obec přispěla na tuto akci částkou 1 500,- Kč.

5) OZ schválilo opravu veřejného osvětlení ve Lhotecké ulici a v ulici k Božci v celkové výši 60 000,- Kč. Oprava byla provedena v měsíci srpnu.

6) Naše obec s partnerskou obcí Krakovany na Slovensku podala společnou žádost o dotaci z fondu EU na přeshraniční spolupráci, která bude použita na úhradu společných společensko-kulturních akcí, včetně úhrady společného pobytu dětí ve škole v přírodě.

7) Na přelomu července a srpna byla provedena úprava retenční nádrže u čisticí stanice v Krakovanech. Tato úprava umožňuje navážení neomezeného množství vody fekálními vozy na ČOV. V měsíci září bude provedena výstavba zpevnění cesty na ČOV, která umožní také její bezproblémovou údržbu. ❖

Dagmar Tlučořová

Zahájení nového školního roku

Nový školní rok byl letos zahájen 3. září. Žáci základní školy se sešli v jednotlivých třídách se svými třídními učitelkami, kde se vzájemně přivítali a společně zavzpomínali na prázdniny. Naši noví žáčci se dostavili v doprovodu svých rodičů. Při této příležitosti je přišel přivítat také pan starosta, popřál jim mnoho úspěchů ve školní práci a předal jim za obecní úřad společně s paní Ludmilou Kubíčkovou malé dárky. V letošním školním roce školu navštěvuje 48 žáků, vyučuje se ve třech třídách.

V jednotlivých ročnících vyučují:

I. třída (1. a 4. ročník)	Lenka Slaninková
II. třída (2. a 5. ročník)	Kateřina Vajdíková
III. třída (3. ročník)	Jitka Holíková

Do školní družiny podalo přihlášku 25 dětí. Vychovatelkou je nadále paní Věra Jankovská.

Také mateřská škola slavnostně zahájila nový školní rok 3. 9. uvítáním všech dětí. V letošním roce nastoupilo 11 nových dětí. Celkově je v mateřské škole zapsán maximální počet 27 dětí a z toho 10 předškolních. V průběhu letních prázdnin byla provedena úprava sociálních zařízení, drobné malířské práce a renovace nábytku ve třídě.

K 30. 6. ukončila pracovní poměr na naší škole paní Marie Tučková z důvodu odchodu do důchodu, která zde pracovala 25 let. Na její místo nastoupila paní Hana Debelková.

Za celý kolektiv paní Tučkové děkujeme za její obětavou a dlouholetou spolupráci.

Ve školní jídelně pracují paní Zdena Rohlíková jako vedoucí školní jídelny a paní Ludmila Maškaričková - kuchařka. Kromě dětí z mateřské školy, žáků ze základní školy a zaměstnanců se obědy dovážejí cizím strážníkům z Krakovan a okolních obcí (Lípec, Božec, Uhlířská Lhota a Rasochoy). V letošním roce je o tuto službu velký zájem. Máme radost, že všem v naší školní jídelně chutná. ❖

*Jitka Holíková, Alena Gerbátová,
Zdena Rohlíková*

Pohádkový maratón

V sobotu 2. června uspořádala skupina maminek, kterou okolo sebe dala dohromady paní Pospíšilová Leona ke svátku dětí „Pohádkový maratón“.

Akce proběhla u krakovanského koupaliště a v okolním lese. Trasa vedla lesem se stanovišti, u kterých byly pohádkové postavy. Například Rumcajs a Manka, čarodějnice, Křemílek a Vochomůrka, vodník Česílko, dědeček hříbeček z Mrazíka, včelka Mája a spousta dalších. Děti plnily různé úkoly, za které dostávaly razítko do kartičky. Na konci je čekala sladká odměna, diplom a malý dárek.

Potom si opekly párek nebo jim ho opekli přítomní tatínkové, kteří také přiložili ruku k dílu. Podívaly se na divadelní představení a odcházely spokojené domů.

Akce se uskutečnila za přispění následujících sponzorů: hasiči, sportovci, červený kříž, obecní úřad, pani Nohejlová Soňa a Špinko Jan.

Pohádkový maratón byl velice dobře připraven a dal maminkám hodně práce. Odměnou jim

byl spokojený úsměv dětí, které přišly v hojném počtu a neodradilo je ani špatné počasí.

Přejeme maminkám, aby neztratily chuť do další práce a hodně dalších úspěšných akcí. Tato první byla velice pěkná a všem účastníkům i účinkujícím se velice líbila. ❖

Ludmila Kašíková

SK Krakovany

1) Sezona 2006-2007

Loňská sezona našeho A-týmu byla jedna z nejhorsích v III.třídě. Mužstvo skončilo na celkovém 10. místě s bilancí 9 výher, 5 remíz, 12 porážek a aktivním skóre 68:59. Celou sezonu provázelo naše hráče zranění, ale také malá až nulová účast na trénincích, která se projevila na jejich výkonnosti. Výsledkem byl boj až dokonce o udržení. Definitivní záchrana přišla až 3. kola před koncem, kdy jsme porazili Libodřice B.

2) Naši dorostenci po dlouhých letech opět patřili na špici tabulky a až do posledního zápasu se prali společně s Žiželicemi a Červenými Pečkami o první místo. Právě poslední zápas na půdě Červených Peček, který naši dorostenci vyhráli 0:3, byl představením výborného fotbalu na obou stranách. Bohužel naši dorostenci doplatili na několik zaváhání v průběhu sezony. Hlavně na hřišti Pašinky, kde v závěru ztratili 3 brankové vedení a zápas skončil 4:4 a právě tato ztráta v konečném hodnocení byla rozhodující. I tak je potřeba dorostencům poblahopřát ke krásnému 2.místu.

3) Žáci potvrdili svoji kvalitu i v této sezoně. Během ní ztratili pouhých 5bodů a při konečné bilanci 16 výher, 1 remíza, 1 prohra a skóre 130:10 vyhráli svoji skupinu. O přeborníka okresu se poté utkali s mužstvem Kouřimi a po výsledcích 3:1 na domácím hřišti a 3:2 v Kouřimi se stali přeborníky okresu. Za což je jim třeba poblahopřát. Poděkování si zaslouží především Z. Doudě-

ra, který odvedl výbornou práci jak při trénincích tak při zápasech.

4) Dne 11. 8. 2007 se uskutečnil za účasti mužstev z Radovesnic II, Ovčár, Žiželic a domácích Krakovan „Memoriál J. Kolínského a Z. Mikeše“. Turnaj se uskutečnil za teplého počasí. Týmy byly rozděleny do následujících dvojic: SK Radovesnice II–FC Žiželice a FC Ovčáry-SK Krakovany.

V prvním utkání proti sobě nastoupili SK Radovesnice a FC Žiželice. Utkání skončilo v normální hrací době 0:0, rozhodnout tak musely penalty. V nich byli šťastnější hráči Žiželic.

Ve druhém utkání nastoupili naši hráči, které vede od letošní sezony nová trenérská dvojice Milan Šášma a Jan Špinka, proti hráčům z Ovčár. Utkání skončilo nakonec výhrou našeho mužstva 3:0.

Ve finále se tak proti sobě postavila mužstva Krakovan a Žiželic. Utkání bylo dramatické až do konce. Nakonec byli šťastnější naši hráči, když dokázali udržet stav 2:1 a vyhráli tak celý turnaj.

5) Před novou sezonou proběhlo několik změn v našem oddílu. Do A-týmu přišel Karel Žižka. Do Kolína naopak přestoupil dorostenec Zdeněk Douděra ml.

Na hostování pak odešli: Malina Milan, Kozel Petr, Dostál Aleš(všichni do Kolína) a Tomáš Kozel (Velim).

Vstup do nové sezony se našemu A-týmu povedl, když postupně porazil nováčka z Radovesnic II 2:0, poté vyhrál 3:0 v Červených Pečkách a naposledy porazil dalšího nováčka z Hradištká I 4:1.

Dále bychom chtěli pozvat všechny příznivce fotbalu na víkend 22. - 23. 9. 2007 kdy je v Krakovanech posvícení a všechny týmy sehrají svá utkání doma. Soupeřem jim budou týmy ze sousedního Týnce nad Labem. ❖

T. Bubeník, V. Šlechta st.

Droga zvaná seriály

S podzimem znovu nastupuje droga, zvaná seriály. V Česku je sleduje téměř polovina národa. Je libo „Ordinaci v růžové zahradě“, „Pojišťovnu štěstí“, „Velmi křehké vztahy“ nebo raději „Četnické humoresky“ či „Hraběnky“? My diváci je přímo milujeme. Hlavně když v nich není žádná politika. Zvláště televizní divačky potřebují vidět známé tváře herců, milostné zápletky, emoce a běžné rodinné starosti. Je-li to vše ještě umocněno bílými plášti lékařů, pak má seriál velkou naději na úspěch. Šikovně těží z oblíbenosti doktorských ság, právě „Ordinace v růžové zahradě“. „Pojišťovnu štěstí“ vynesli na výsluní herci, Miroslav Etlar, Alena Antalová a bezpochyby režisér Jiří Adamec. Na trůnu, ale přesto asi jsou „Četnické humoresky“. Prvorepublikový seriál nás

zavádí mezi příslušníky brněnské četnické pátrací stanice. S půvabem jemu vlastním nám líčí jednak kriminální zápletky, ale i soukromý život četníků s nadsázkou a humorem.

Čím to je, že mají tyto seriály u nás diváků takový úspěch? Možná je to trochu stylem života. Lidé žijí úspěšně, přes den mají plno starostí, v práci, s dětmi, atd. Proto si večer chtějí v pohodě bez velkého namáhání mozkových buněk odpočinout. A na to je seriál jako dělaný. A tak nám nezbyvá nic jiného než milé divačky, než ukončit práci na zahrádce, tak abychom toho Arzima nebo Mázla stihly, vždyť přece stojí za to, nemyslíte? ❖

Dagmar Tlučbořová

Vlaštovky

K nejvýraznějšímu podzimnímu chování zvířátek žijících v blízkosti lidských obydlí patří houfování tažných druhů před odletem k zimovištím. Řady vlaštovek a jiríčků na drátech elektrického vedení jasně ohlašují začátek školního roku a příchod chladnějšího počasí.

Vlaštovka obecná a jiríčka obecná jsou ptáci z řádu pěvců, čeledi vlaštovkovitých.

Obě se živí hmyzem, který obratně loví za letu. Jsou si velice podobné. Jiríčka má bílý spodek těla a hrdlo, kratší ocas, staví si uzavřená hnízda s malým otvorem. Vlaštovka

má bílozavý spodek těla, červené hrdlo. Má dlouhé vidličky ocasních per, ale mladé vlaštovky mají ocas krátký, proto jsou často zaměňovány s jiríčkou. Jejich hnízda jsou nahoře otevřená jako miska. Obě snášejí 4-5 bílých nebo hnědě skvrnitých vajíček. Původně hnízdily ve skalách, v současnosti hnízdí na obydlích lidí a postupem doby se staly na lidech zcela závislé, jiríčky mají hnízda

venku, vlaštovky hnízdí v chodbách, stájích a stodolách. Jen málo lidí pozná rozdíl mezi vlaštovkou a jiríčkou.

Jsou to tažní ptáci, ze zimovišť v Africe se k nám vrací již v březnu, nejprve samečci, později i samičky. Tou dobou již u nás mají dostatek potravy – drobného létajícího hmyzu. Proto životy vlaštovek závisí i na počasí, je-li dlouho deštivo, hmyz nelétá a mohou uhynout hladem. Pro tuto závislost, nedostatek vhodných míst k hnízdění a útokům koček a jiných predátorů a v některých oblastech dokonce lovu člověkem patří vlaštovka mezi ohrožené druhy. Zpět do Afriky odlétají zase v září, kdy se shromažďují např. na drátech elektrického vedení.

Vlaštovka se těší u lidí velké oblibě, proto je nazývána „vlaštovička“ nebo „laštovička“. Považuje se za štěstí, kde se vlaštovka pod střechou uhnízdí, takové stavení prý nebude postiženo požárem. Aby hnízdo neznečišťovalo, bývá podkládáno prkénkem přibitým ke zdi. Velmi vítaná je vlaštovka, zbuduje-li si hnízdo ve chlévě, za tím účelem nechává se otevřené okno, do takového chléva údajně nemají přístup čarodějnice. Kdo by vlaštovku zabil, bude prý do smrti nešťastný, podobně stavení, kde bylo hnízdo úmyslně zničeno, bude navštíveno neštěstím. Dále se věří, že vystěhuje-li se vlaštovka z domu, umře hospodář.

Je známo že vlaštovky prorokují počasí a jsou posly jara. Létají-li vlaštovky nízko, bude pršet. To se dá snadno vysvětlit tím, že tlak vzduchu sehnal hmyz do spodních vrstev, kde jsou vlaštovky nuceny lovit. Na jaře přiletí vždy jedna vlaštovka jako ubytovatelka, celý tah se dostaví později, až se více oteplí, proto se říká :„Jedna vlaštovka jaro nedělá“.

V polovině září vlaštovky odlétají a sem se vztahuje úsloví: „O Marie narození vlaštovek již není“. V místopisných názvech vlaštovku nenajdeme, zato se často vyskytuje jako příjmení.

V přírodě jich již není mnoho, buďme tedy k těmto milým obyvatelům našich vesnic shovívaví. Povznesme se nad tu trochu práce co snad máme s uklízením následků hnízdění. Občas se trefí i na mého motorového miláčka, ale mám radost z jejich štěbetavé společnosti a tak si říkám: „Houfují se jičičky, rychle s autem do myčky“.

Ludmila Vrabcová

Podzim je tu!

Prodlužující se noci a neustále se krátící den s mlhavým sluncem, žlutnoucím listím a babím létem, to jsou příznaky přicházejícího podzimu. Slunných dnů babího léta využijme k procházkám a ke sběru semen a bobulí pro zimní krmení ptactva.

Jednoho prosluněného a trochu mlhavého rána i já jsem navlékl batůžek a vyšlápl k lesu „v Čížovce“. Po cestě mě provázel mírný vánek. Vzduchem poletovala dlouhá vlákna a chomáčky pavučin.

V přírodě je nějak ticho. Umlklo zpívání, štěbetání a cvrlikání ptáků. Jen z povzdálí se ozývá strakapoud nebo datel, když štípá kůru stromů, aby se dostal k larvě lýkožrouta nebo jiného dřevokazného tvora.

Pomalou přicházím k okraji lesa. Z dálky mě upoutal velký rozložitý keř. Je to růže šípková, která má převislé, silně trnité větve s ostrými zahnutými trny a červenými bobulemi. Ve světě je značně rozšířena – roste po celé Evropě.

Sundal jsem ze zad batůžek a dal se do trhání šípků. Šípky se sbírají v jejich počáteční zralosti,

tedy v září, kdy jsou již červené a tvrdé. Sušení probíhá nejprve přirozeným teplem a dosušení teplem umělým. Jsou-li šípky správně usušeny jsou lámavé a temně červeně zbarvené. Očesal jsem šípky jak to bylo možné. Stále však jsem přemýšlel o místě, kde jsem viděl keř kvetoucího ptačího zobu. Hrozny bílých květů jsem měl stále na očích. Jen ta paměť.

Chvilí jsem se toulal a pak keř uviděl. Byl na okraji lesíka mezi malými akáty. Bílá kvítka se proměnila v černé bobule, které jsou pro ptáky pochoutkou. Zralý ptačí zob.

Chvilí jsem přemýšlel, trhat nebo netrhat. Co se šípkem? Umažu batůžek. Znovu sem jít, když nohy moc neslouží. Rozhodl zob. Byl už dosti zralý, ale šlo to. Netrvalo dlouho a plný batůžek jsem zavazoval, dal na ramena a šel k vesnici.

Na zašpiněný batůžek jsem nemyslel, jen se radoval z pohledu na krmítko plné ptačího zobu a dovádění ptáků v krmítku. A to stojí za trochu šípny.

Josef Rambousek

Zajímavé druhy motýlů okolí Krakovan – modrásek bahenní - *Maculinea nausithous* (Bergsträsser, 1779)

Modrásci bahenní, latinsky *Maculinea nausithous* (Bergsträsser, 1775) (Lepidoptera: Lycaenidae) jsou menší motýlci, kteří se vyskytují na vlhkých lukách. Spodní strana křídel je hnědá u obou pohlaví, svrchní je hnědá jen u samic, modrá s černou kresbou pak u samečků. Od podobného druhu modráška očkovaného – *Maculinea telejus* (Bergsträsser, 1775) je odlišíme podle jediné řady teček podél okraje na spodní straně zadního páru křídel. Modrásek očkovaný má totiž řady skvrnek dvě.

Párek motýlů modráška bahenního – *Maculinea nausithous* při kopulaci. (foto: V. Vrabec)

Modrásci bahenní jsou závislí na přítomnosti živné rostliny krvavce totenu - *Sanguisorba officinalis* (Linnaeus, 1758) a určitých druhů mravenců u kterých jeho housenky parazitují. Malé housenky po vylíhnutí z vajíčka vyžirají květní strbouly krvavců a po určité době vypadávají na zem, kde jsou během krátkého adoptního obřadu trvajícího asi 4 – 6 minut adoptovány mravenci. Housenky lákají mravence na sladké výměšky z dorzálních žláz a rovněž svým vzhledem napodobují mravenčí larvy. Jakmile jsou však zaneseny do mraveniště, nechovají se nijak přátelsky. V dostatečně početném mraveništi se nechávají částečně vykrmovat jako mravenčí larvy, většinou se ale samy larvy a kukly mravencům žerou. V mraveništích přečkávají zimu a po přezimování se kuklí, aby v červnu až v červenci ze země vylezl motýl, který po spáření založí další generaci. Hostitelskými mravenci pro modrásky *M. nausithous* jsou v našich podmínkách *Myrmica rubra* (Linnaeus, 1758) a zřejmě též *M. scabrinodis*

Živná rostlina modráška bahenního krvavec toten – *Sanguisorba officinalis*. (foto: V. Vrabec)

Nylander, 1846 (srov. např. Thomas et al. 1989, Elmes et Thomas 1992, Beneš et al. 2002). Jev označujeme jako obligátní myrmekofilii. Přítomnost živné rostliny a hlavně dostatečného počtu hostitelských mravenišť na stejném stanovišti je nutná pro přežití tohoto vzácného motýla.

Složitá bionomie a ekologické požadavky způsobují zvýšenou citlivost modráška bahenního na změny v tradičním obhospodařování jím osídlených území. V západní Evropě byl zaznamenán jeho rychlý ústup zejména ve druhé polovině 20. století, a to až o 50 % (Van Swaay et Warren 1999), což vedlo k jeho zařazení do většiny národních červených seznamů a do Apendixu II Bernské konvence, kterou ratifikovala i ČR. Je rovněž zanesen v přílohách II a IV směrnice o stanovištích (Habitats Directive) číslo 92/43/EEC z 21. května 1992 – Směrnice Rady o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. V České republice je modrásek bahenní druhem zvláště chráněným (podle zákona 114/1992 Sb. a příslušných vyhlášek), je i v červeném seznamu ohrožených druhů (Farkač et al. 2006). Veškeré nálezy obou druhů by měly být evidovány a jejich stanovištím by měla být věnována pozornost z hlediska ochrany přírody, byť na území ČR je modrásek bahenní poměrně rozšířeným druhem (Beneš et al. 2002).

V okolí Krakovan se s modráskem bahenním zatím můžeme setkat hned na více místech, vzhledem k tomu, že kosené vlhké polabské louky pro něj v minulosti představovaly vhodný biotop.

To se však v souvislosti se zanedbáváním kosení nebo naopak s jeho prováděním pomocí mechanizace rychle mění. *Maculinea nausithous* je zde znám např. z PR Týnecké mokřiny (přítomen vzácně, ale stále), z Bělušic (loučka u kraje silnice vedle odbočky k rybníku, kde jsem jej pozoroval ještě 20.7. 2003) nebo Třech Dvor (louky v okolí koupaliště, naposledy

pozorován v roce 2003). (srov. Vrabec et Rychlíková 2006).

Modrásek bahenní je však nalézán na více stano-
vištích podél koryta Labe i na území okresu Par-
dubice, více méně souvisle až k Přelouči a dál
(Vrabec et al. 2005), nejbliže ještě např. z Řečan -
Kladrub (louky za mostem po pravé straně silnice
na Kladruby, naposledy pozorován 2006) nebo
severně od Krakovan v obci Loukonosy, okolo
Cidliny (naposledy pozorován v roce 2006). ❖

Vladimír Vrabec

Literatura:

Beneš J., Konvička M., Dvořák J., Fric Z., Havelda Z., Pavlíčko A., Vrabec V. & Weidenhoffer Z. (eds.) 2002: Denní motýli České republiky: rozšíření a ochrana I, II. SOM, Praha. 895 pp.; Elmes G. W. & Thomas J. A. 1992:

Complexity of species conservation in managed habitats: interaction between Maculinea butterflies and their hosts. Biodiversity and Conservation 1: 155-169.; Farkač J., Král D. & Škorpík M. (eds.) 2006: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.; Thomas J. A., Elmes G. W., Wardlaw J. C. & Woyciechowski M., 1989: Host specificity among Maculinea butterflies in Myrmica and nests. Oecologia, 79: 452-457.; Van Swaay C. A. M. & Warren M. S. 1999: Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera). Nature and Environment Series No. 99. Council of Europe, Strasbourg, 260 pp.; Vrabec V. & Rychlíková H. 2006: Nález druhu Maculinea telejus (Lepidoptera: Lycaenidae) na území okresu Kolín a poznámky k výskytu mokřadních modrásků rodu Maculinea. Práce muzea v Kolíně – řada přírodovědná, 6(2004): 93-104.; Vrabec V., Nowicki P., Boublerová J., Veselá H. & Cibulka J. 2005: Conservation of Maculinea populations affected by a waterway construction in Přelouč (Czech Republic) in the view of Czech University of Agriculture research team. p. 249-250. In: Settele J., Kühn E. & Thomas J. A. (eds.): Studies on the Ecology and Conservation of Butterflies in Europe. Vol. 2: Species Ecology along a European Gradient: Maculinea Butterflies as a Model. 289 pp.

Recepty

Tvarohové šátečky

25 dkg tvarohu, 25 dkg hery a 25 dkg polohrubé mouky - vypracujeme těsto krájíme čtverečky a plníme

- náplň: marmeláda nebo 1 tvaroh, 1 vanil. cukr, 1 vejce, 2 lžice cukru a 1/2 balíčku vanil.pudinku
- rohy spojíme do tvaru šátečku. ❖

Rychlé řezy

4 žloutky, 20 dkg cukru moučky
- ušlehat, přidat 2 lžice oleje, 2 lžice horké vody, 1/2 pr. do pečiva, 16 dkg polohrubé mouky

- zamíchat a přidat sníh ze 4 bílků, upéct.
- 1 šlehačka, 2 zakysané smetany zn. Rama, 2 vanil. cukry, do ušlehané šlehačky zamícháme ostatní přísady a natřeme.
- na placku, poklademe různým kompotovaným ovocem do různých tvarů.
- 3 želatiny uvaříme a vychladlé nalijeme na placku. ❖

Přejeme dobrou chuť a ještě něco pro ty, kteří mají raději maso:

Pašeračky podle Aničky

Vepřové kotlety osolíme, opepříme a naložíme do rána do oleje, dáme na pekáč potřeme hořčicí, poklademe trvanlivým salámem, konečky cibule, plátky kyselé okurky, lehce zapečeme, potom položíme plátky sýra a dopečeme, celkem pečeme asi 1/2 hodiny, příloha salát, hranolky. ❖

Slaný závin

Listové těsto (já kupuji)

Náplň: co dům dá: salám, cibule, sýr, kapusta, brokolice, pórek květák, špenát, vejce, sezam, slunečnice, oříšky.

Kupované listové těsto rozválíme na plát, jako při klasickém štrúdlu, poklademe šunkovým salámem, na husto posypeme cibulí, pórkem, dále můžete přidat kapustu, brokolici, květák, osolit, opepřit, přidat trochu vegety a posypat strouhaným sýrem.

Dále zavineme a na plechu se pomažeme rozšlehaným vajíčkem a na závěr posypat sezamovým semínkem, ořechy, slunečnicí (co právě máte po ruce).

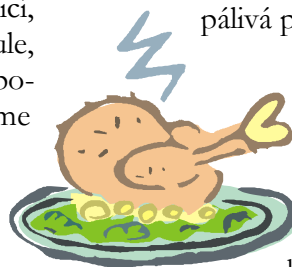
Doba pečení je úměrná tloušťce náplní, někdo má raději víc těsta a méně náplně, někdo naopak. Teplota raději nižší tak 200°C a cca 40 min. ❖

Kuře KFC

Kuřecí maso (pro 4 osoby tak 1,5 kg), kefir, sůl, pepř.

Obalovací směs:

Kukuřičné lupínky (obyčejné, dáme do igelitáku a válečkem je rozdrtíme), grilovací koření, chili (dle chuti, pro děti snad vůbec), sladká paprika (lžička), pálivá paprika (lžička), sůl, hladká mouka.

Kuřecí maso osolíme, opepříme, nakrájíme na menší kousky (6 x 2 cm), dáme do misky, kde ho zalijeme kefirem a dáme přes noc do lednice. Maso krásně změkne a kefir se vcelku vsákne.

Na zahřátém oleji smažíme jednotlivé kousky masa, které jsme obalili v obalovací směsi. Vejce nepotřebujeme, maso je nasáklé kefirem, tak se to krásně obalí.

Nejlepší podávat s bramborovou kaší. ❖

*připravila
Ludmila Kašíková*

Pozvánka na výstavu hobby a zahrada

Ve dnech 22. – 23. září 2007 bude uspořádána tradiční již 7. výstava Hobby a zahrada. Srdečně zvou všechny spoluobčany krakovanští zahrádkáři.

Výstava bude v místní tělocvičně

- v sobotu 22. 9. od 13:00 hod. do 18:00 hod.
- v neděli 23. 9. od 9:00 hod. do 17:00 hod.

Vystavováno bude vše co se podařilo našim občanům vypěstovat na zahrádkách a v bytech. Letošní rok sice nepřál ovoci, přesto ale bude určitě co obdivovat. Také budou vystaveny různé výrobky zhotovené ve volných chvílích. Je zajištěna účast zahradnické firmy s poradenskou službou a prodejem. Firma VOKY z Kolína se bude prezentovat ukázkou zahradnické techniky. Výstavu zpestří sbírka a fotografie hmyzu z našeho okolí a nebude chybět široká nabídka výrobků včelařské firmy, zejména různé druhy medu a medoviny. Mužskou část návštěvníků a děti jistě zaujme expozice leteckých modelů.

Zahrádkáři z Krakovan

TRADIČNÍ VÝSTAVA KRAKOVANSKÝCH CHOVATELŮ

ZO ČSCH Krakovany pořádá tradiční výstavu o krakovanském posvícení, která se koná ve dnech 22. – 23. 9. 2007 v areálu ZO ČSCH Krakovany.

Otevřeno bude:

SOBOTA 13.00 - 18.00 hod.
NEDĚLE 8.00 - 16.00 hod.

Na výstavě bude vystaveno 700 kusů zvířat. A to králíci, holubi, drůbež a exoti.

Přijďte se podívat a přesvědčit, jak se daří členům naší organizace a chovatelům z okolí, chov čistokrevných zvířat v mnoha plemenech a barevných rázech, která by jinak zanikla.

Tímto Vás srdečně zvou chovatelé z Krakovan

Fotbalová utkání

Sobota 22. 9.	14:30 hod.	žáci	Krakovany – Týnec nad Labem
Sobota 22. 9.	16:30 hod.	A tým	Krakovany – Týnec nad Labem
Neděle 23. 9.	10:15 hod.	dorost	Krakovany – Týnec nad Labem
Neděle 23. 9.	16:30 hod.	B tým	Krakovany – Týnec nad Labem

*Přijďte fandit
Krakovanští fotbalisté*

Důležitá telefonní čísla

PORUCHY ELEKTRINY	840 850 860
PORUCHY PLYNU – POKYTOVOST	12 39
PORUCHY VODA – VODOS KOLÍN	777 145 126

Čtvrtletník NOVINY KRAKOVAN A BOŽCE vydává OÚ v Krakovanech

<http://krakovany.hyperlink.cz>

Redakční rada: D. Tluchořová, M. Drábková, L. Kašíková, L. Kubíčková, Z. Neruda, J. Polák, J. Rambousek

Grafická úprava: M. Čábelka ml., Náklad: 100 výtisků